

Restauratoren
N E D E R L A N D

Ethische Gedragscode

Restauratoren
N E D E R L A N D

Toelichting op dit document

Restauratoren Nederland (RN) is een vereniging voor iedereen die werkt met materieel cultureel erfgoed. RN hanteert een Ethische Gedragscode met algemene beginselen over de professionaliteit van alle leden. Van alle leden van RN wordt bij het aangaan van hun lidmaatschap gevraagd de Ethische Gedragscode te lezen, te accepteren en de algemene kennis hierover te bevorderen.

Doel van de Ethische Gedragscode

1. Bewustwording van de visie/missie/doelstelling van RN
2. Bevorderen van professioneel gedrag en professionele werkhouding
3. Duidelijkheid in wat verwacht wordt en wat geleverd kan worden. De ethische richtlijnen ondersteunen de relaties tussen professionele leden en het algemene publiek.
4. Meer begrip voor de verantwoordelijkheden van RN leden bij hun werk voor bedrijven, instellingen en particuliere opdrachtgevers.

Achtergrond van de Ethische Gedragscode voor restauratieprofessionals

De actuele ethische normen en standaarden voor het beroep van restaurator zijn door RN en door andere betrokkenen uit het erfgoedveld vastgesteld in 2019 in de begeleidingscommissie voor het ERM-Restauratorenregister.

Die Gedragscode vormt voor RN het uitgangspunt voor de professionele uitoefening van het restauratievak. Waar mogelijk sluit deze aan op de E.C.C.O. Code of Ethics, de CAPC Code of Ethics & Guidance for Practice, de vroegere Ethische Richtlijnen van Restauratoren Nederland, de AIC Code of Ethics and Guidelines for Practice, de AICCM Code of Ethics and Code of Practice en ICON Professional Standards and Code of Conduct.

Door ondertekening verklaart de restaurator expliciet zich te houden aan deze Gedragscode. De Gedragscode is niet bedoeld om bindende maatstaven voor te schrijven. Het staat de restaurator vrij om, met in achtneming van de Gedragscode, naar eigen oordeel een weloverwogen selectie te maken van gepaste en haalbare maatregelen. Deze maatregelen moeten in verhouding staan tot het belang en de conditie van het object en bieden ruimte om vanuit voortschrijdend inzicht een nieuwe benadering te ontwikkelen.

Artikelen Gedragscode

Artikel 1: De Gedragscode omvat de beginselen, verplichtingen en het gedrag waar ik als restaurator naar moet streven bij de uitoefening van het beroep. Ik dien de Gedragscode na te leven en moet voldoende gekwalificeerd, bekwaam en competent zijn voor de door mij uit te voeren taken.

Artikel 2: Het beroep van restaurator is een activiteit van algemeen belang en ik zal dit steeds uitoefenen met inachtneming van alle relevante Europese wetten en overeenkomsten, in het bijzonder die welke gestolen goederen betreffen.

Artikel 3: Als restaurator werk ik direct aan cultureel erfgoed en ben ik persoonlijk verantwoordelijk tegenover de eigenaar, het erfgoed en de maatschappij. Ik ben gerechtigd het vak uit te oefenen zonder daarbij in mijn vrijheid en onafhankelijkheid te worden beperkt. Ik heb het recht eventuele verzoeken te weigeren indien deze naar mijn oordeel in strijd zijn met de voorwaarden van deze Code.

Artikel 4: Ik erken dat het niet naleven van de principes, verplichtingen en verboden van de Code resulteert in een onprofessionele uitvoering van het vak en dat ik daarmee het beroep in diskrediet breng. Indien blijkt dat ik de geest en de letter van de Gedragscode bewust niet naleef dan kan ik worden onderworpen aan de gevolgen hiervan, zoals deze uiteengezet zijn in het Restauratoren Register.

Artikel 5: Bij het conserveren van cultureel erfgoed dien ik in mijn handelingen als restaurator de integriteit van het object, inclusief de fysieke, conceptuele / spirituele, historische en esthetische aspecten, te respecteren.

Artikel 6: Het is mijn verantwoordelijkheid als restaurator, in samenwerking met anderen of alleen, te streven naar het bewaren van een balans tussen de behoefte van de maatschappij om gebruik te maken van cultureel erfgoed en te zorgen voor het behoud daarvan.

Artikel 7: Hoewel bepaalde omstandigheden een beperking kunnen opleveren voor zowel de toegewezen middelen in een situatie, als ook voor de omvang van de taak, mag dit de kwaliteit van het door mij geleverde werk niet aantasten, ongeacht welk oordeel er bestaat met betrekking tot de waarde of de kwaliteit van het cultureel erfgoed.

Artikel 8a: Ik erken het essentiële belang van preventieve conservering als de meest effectieve manier om het behoud van cultureel erfgoed op de lange termijn te bevorderen. Ik zal daarom altijd preventieve maatregelen overwegen alvorens over te gaan tot directe interventie in het cultureel erfgoed. Ik zal de fysieke behandeling beperken tot datgene wat noodzakelijk is voor het behoud van de integriteit en de cultuurhistorische waarde van het erfgoed.

Artikel 8b: Ik erken het belang van toekomstige preventieve conservering door richtlijnen te bieden voor doorlopend gebruik en doorlopende zorg, met de aanbeveling van een

geschikte omgeving voor opslag en tentoonstelling en de juiste procedures in verband met het behandelen, verpakken en transporteren in de daartoe vereiste mate van detail.

Artikel 9a: Ik zal ernaar streven om alleen producten, materialen en procedures te gebruiken die volgens het huidige kennisniveau voldoen aan de doelstelling van de behandeling en die het minst schadelijk zijn voor het cultureel erfgoed, het milieu of het publiek.

Artikel 9b: Ik zal uitsluitend die materialen gebruiken welke op de meest eenvoudige en meest complete manier kunnen worden verwijderd, met minimaal risico voor enig oorspronkelijk onderdeel. De voordelen van de gekozen materialen en methodes moeten worden afgewogen tegen hun potentiële schadelijke gevolgen bij het nader bestuderen in de toekomst, bij wetenschappelijk onderzoek, behandeling en functie. Ik zal hier niet van afwijken zonder daarbij een gedegen uitleg voor te geven.

Artikel 10a: Ik ben mij ervan bewust dat documentatie, zowel in woord als in beeld, van belang is voor toekomstige restauratiebehandeling(en) en voor het begrip van het object. De mate van documentatie hangt samen met de aard van het erfgoed en de behandeling(en). Deze varieert van conditieopname voor, tijdens en na de behandeling, en planvorming en observaties tot verantwoording van alle uiteindelijk gemaakte keuzes. In de documentatie dienen ook de namen te worden vermeld van allen die betrokken waren bij de uitvoering van het werk.

Artikel 10b: Voor zover ik daartoe in staat ben zal ik ervoor zorgen dat de documentatie bij het object blijft, veilig opgeslagen is en beschikbaar blijft voor gebruik in de toekomst.

Artikel 11: Ik ben mij bewust van mijn eigen kunnen en mijn beperkingen als restaurator. Ik dien geen aanvang te maken met een behandeling die niet in het belang is van het cultureel erfgoed, noch deze voort te zetten.

Artikel 12: Ik zal streven naar een verrijking van mijn kennis en vaardigheden met het doel om voortdurend de kwaliteit van mijn professionele werk te verbeteren.

Artikel 13: Indien ik advies geef over te nemen maatregelen of indien ik procedures uitvoer die buiten het bereik van mijn expertise en ervaring liggen zal ik specialisten op dat gebied consulteren om mij te assisteren bij het bepalen van een geschikte behandeling. Ik sta open voor collegiale intervisie.

Artikel 14: Noodgevallen kunnen een ernstig risico vormen voor beschadiging of verlies van cultureel erfgoed, hetgeen onmiddellijk ingrijpen mijnerzijds, als restaurator rechtvaardigt. Bij een noodgeval waar cultureel erfgoed aan risico wordt blootgesteld zal ik zo veel als mogelijk hulp bieden, daarbij niet uit het oog verliezend dat strikte naleving van de Code dan wellicht niet mogelijk zal zijn.

Artikel 15: Ik mag geen materiaal van cultureel erfgoed verwijderen, tenzij dit onontbeerlijk is voor het behoud van het erfgoed of wanneer het de historische,

esthetische, conceptuele of spirituele waarde of de fysieke integriteit van het cultureel erfgoed aanmerkelijk aantast. Als er besloten wordt om materialen te verwijderen, dan moeten deze indien mogelijk worden geconserveerd en de procedure moet volledig gedocumenteerd worden.

Artikel 16: Indien het maatschappelijk gebruik van cultureel erfgoed in strijd is met de conservering daarvan, dan zal ik met de eigenaar of de wettig bewaarder bespreken of het maken van een reproductie een passende tussenoplossing is. Ik zal dan de juiste procedures voor reproductie aanbevelen zodat het origineel niet wordt beschadigd. Ik erken dat een reproductie geen restauratie is.

Artikel 17: Als restaurator zal ik openlijk en duidelijk communiceren met de eigenaar / bewaarder zodat er gedegen begrip is van de risico's en verantwoordelijkheden en dat overeenkomsten tussen de desbetreffende partijen de gedeelde beslissingen en realistische verwachtingen weergeven. Een directe interventie die een verandering van het cultureel erfgoed tot gevolg zou kunnen hebben, vereist voorafgaande toestemming van de eigenaar / bewaarder.

Artikel 18: Voor het publiceren van beelden van of verwijzingen naar identificeerbare delen van het object dien ik steeds voorafgaande toestemming van de eigenaar / bewaarder te verkrijgen.

Artikel 19: Ik mag nooit de illegale handel in cultureel erfgoed ondersteunen en moet deze handel zo goed als mogelijk bestrijden.

Artikel 20: Ik dien de integriteit en waardigheid van collega's, het beroep van restaurator en aanverwante beroepen en beroepsbeoefenaren te respecteren.

Artikel 21: Binnen de grenzen van mijn kennis, competentie, tijd en technische middelen zal ik ernaar streven om deel te nemen aan het trainen van stagiaires en assistenten. Ik ben verantwoordelijk voor de supervisie van het door mij aan mijn assistenten en stagiaires toevertrouwde werk en ben de eindverantwoordelijke voor het onder mijn supervisie ondernomen werk. Ik zal de integriteit en waardigheid van deze collega's respecteren.

Artikel 22: Indien werk om welke reden dan ook (geheel of gedeeltelijk) wordt uitbesteed aan een andere restaurator dient de eigenaar of de bewaarder hiervan op de hoogte gehouden te worden. Als de oorspronkelijke restaurator ben ik de eindverantwoordelijke voor het werk, tenzij er vooraf andere regelingen zijn getroffen.

Artikel 23: Ik zal streven naar het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het beroep door ervaringen en informatie te delen met collega's, door de kennis van het beroep uit te breiden en door opleidingskansen aan te bieden en te bevorderen zowel binnen als buiten het vakgebied.

Artikel 24: Ik zal streven naar het bevorderen van een grondiger begrip van het beroep en ook naar een groter bewustzijn aangaande conserveren en restaureren onder andere beroepen en het publiek.

Artikel 25: Ik dien de auteursrechten van mijn collega's met betrekking tot gedeelde conservering / restauratie te respecteren. Alle rapporten van conservering / restauratie, zowel in woord als in beeld, zijn intellectueel eigendom van degene(n) die deze genereerde(n) (onder voorbehoud van de voorwaarden van hun arbeidsovereenkomst).

Artikel 26: Als restaurator dien ik mij bewust te zijn van situaties waarin er een potentieel tegenstrijdig belang bestaat dat invloed kan hebben op de kwaliteit van het werk of dat kan leiden tot de verspreiding van valse informatie en ik dien dit in voorkomende gevallen te vermijden. Hierbij inbegrepen zijn activiteiten zoals authenticatie, taxatie en verhandeling. Ik dien mij bewust te zijn van het feit dat onderzoek ook een potentieel tegenstrijdig belang kan inhouden, dat kan resulteren in onvoldoende uitgevoerd onderzoek of gestuurd onderzoek en verkeerde interpretaties. Potentiële belangenverstremelingen dienen vooraf te worden gemeld aan klanten, collega's en / of het publiek.

Artikel 27: Indien ik een werkopdracht aanneem die buiten het toepassingsgebied van conservering-restauratie valt dien ik er zorg voor te dragen dat dit niet in strijd is met de Code.

Artikel 28: Teneinde de waardigheid en geloofwaardigheid van het beroep te handhaven dien ik als restaurator enkel de gepaste en informatieve vormen van publiciteit toe te passen met betrekking tot mijn werk. Met name dient voorzichtigheid betracht te worden met betrekking tot IT / sociale media om zo de verspreiding van ongepaste, misleidende, illegale of ongeoorloofde informatie tegen te gaan.

Artikel 29: Als restaurator dien ik in staat te zijn tegenstrijdigheden in het bepalen van de waarde van objecten en ethische dilemma's te behandelen op een manier waarmee het belang van de betekenis van het cultureel erfgoed en het respect van mijn collega's bewaard blijven.

Ondertekening voor akkoord

Naam:

Datum:

Plaats:

Handtekening: